

MALALTIES INFECCIOSES

Crèdits totals: 8,5	Crèdits teòrics: 3,5	Crèdits pràctics: 5
-------------------------------	--------------------------------	-------------------------------

OBJECTIUS GENERALS

En el període de formació l'alumnat ha d'adquirir els coneixements teòrics i les habilitats clíniques necessàries que li permetin identificar els principals problemes que es plantegen en les malalties infeccioses.

Així mateix, l'alumnat ha de ser capaç d'orientar el diagnòstic i el tractament per mitjà de l'ús racional dels mètodes diagnòstics actuals. Els coneixements que l'alumnat ha d'adquirir en l'estudi de les malalties infeccioses s'agrupen en els apartats que s'indiquen a continuació.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

A. Al final del procés de formació, l'alumnat ha de ser capaç d'identificar els principals **problemes** de la patologia infecciosa, concretats en:

1. Síndrome febril aguda.
2. Síndrome febril prolongada.
3. Síndrome meníngia.
4. Síndrome de condensació pulmonar.
5. Síndrome d'immunodeficiència adquirida.
6. Síndrome adenopàtica.
7. Síndrome mononucleòsica.
8. Sèpsia i xoc sèptic.
9. Infecció osteoarticular.
10. Diarrea infecciosa aguda.
11. Hepatoesplenomegàlia.
12. Infeccions de parts toves.
13. Infeccions nosocomials.
14. Infeccions en addictes a drogues per via parenteral.
15. Infeccions cardiovasculars.
16. Patologia importada.

B. L'alumnat ha de conèixer les bases teòriques dels **mètodes diagnòstics** en patologia infecciosa, concretats en:

1. Enquesta epidemiològica.
2. Exploració física.
3. Cultius microbiològics convencionals.
4. Diagnòstic serològic.
5. Biologia molecular.
6. Proves de sensibilitat microbiana.
7. Metodologia en el diagnòstic microbiològic ràpid.
8. Radiologia simple.
9. Radiologia intervencionista.
10. Estudis isotòpics.
11. Altres mètodes d'imatge: tomografia axial computada (TAC), ressonància magnètica.

C. L'alumnat ha de conèixer el diagnòstic i el tractament medicoquirúrgic de les principals **malalties infeccioses**, concretades en:

1. Bacterièmia, sèpsia, xoc sèptic.
2. Faringitis exsudativa.
3. Otitis, sinusitis.
4. Endocarditis bacteriana.
5. Abscés cerebral.
6. Meningitis bacteriana.
7. Meningitis asèptica.
8. Tuberculosi.
9. Pneumònia nosocomial.
10. Pneumònia de la comunitat.
11. Pneumònia per anaerobis.
12. Salmonel·losi.
13. Brucel·losi.
14. Listeriosi.
15. Tètan.
16. Botulisme.
17. Gangrena gasosa.
18. Rickettsiosi.
19. Leptospirosi.
20. Micosis invasives.
21. Grip.
22. Infecció per VIH.
23. Toxoplasmosi.
24. *Pneumocystis carinii*.

D. L'alumnat ha d'haver adquirit les **habilitats** següents:

- Conèixer els agents microbians causants de les infeccions més importants, la seva taxonomia correcta i les seves principals característiques biològiques d'interès clínic.
- Saber obtenir una història clínica adequada, recollint els antecedents personals i epidemiològics i les dades clíniques de més interès per al diagnòstic d'una possible infecció. Conèixer la importància epidemiològica de les diferents infeccions comunitàries.
- Saber identificar, mitjançant l'exploració física, les dades més rellevants per al diagnòstic d'una possible infecció (síndrome meníngia, condensació pulmonar, hepatoesplenomegàlia, adenopaties, buf cardíac, exantema, fluctuació, etc.).
- Saber interpretar les alteracions analítiques hematològiques i bioquímiques de més interès per al diagnòstic i el seguiment d'un procés infecció i saber quan s'han de sol·licitar.
- Conèixer la patogènia i la història natural dels principals processos infecciosos bacterians, vírics, micòtics i parasitaris, i el pronòstic de les principals malalties infeccioses, amb tractament adequat i sense.
- Saber sol·licitar els exàmens microbiològics més adequats per al diagnòstic de cada tipus d'infecció (tincions, cultius, serologies, etc.) i saber interpretar-los. Conèixer la sensibilitat i especificitat de les principals proves diagnòstiques.
- Saber interpretar les dades bàsiques de les exploracions radiològiques simples en relació amb els processos infecciosos i saber quan s'han de sol·licitar exploracions més sofisticades.
- Saber realitzar algunes tècniques diagnòstiques senzilles (punció lumbar, punció pleural, paracentesi, recollida de frotis, de secrecions respiratòries, hemocultius, etc.).

- Saber procedir correctament, pel que fa a maneig i successió d'exploracions, davant de les principals síndromes i situacions clíniques de la patologia infecciosa: síndrome febril aguda, xoc sèptic, síndrome febril prolongada, síndrome meningia, patologia del pacient addicte a les drogues, síndrome diarreica, condensació pulmonar, infecció greu de parts toves, etc.
- Conèixer la sensibilitat dels microorganismes als diferents agents antimicrobians, com també els seus mecanismes de resistència.
- Conèixer els principals esquemes terapèutics utilitzats en les infeccions de la comunitat, les estratègies del tractament de les infeccions nosocomials i les bases de la teràpia antivírica.
- Comportar-se adequadament en el tracte amb els pacients amb patologia infectocontagiosa, coneixent molt especialment els determinants socials de la infecció per VIH.
- Saber orientar el diagnòstic i maneig clínic terapèutic de les principals malalties importades.
- Aplicar els conceptes de l'educació sanitària a la pràctica diària.
- Conèixer la freqüència i els tipus d'infecció que compliquen l'evolució dels pacients hospitalitzats per altres processos morbosos i les seves repercussions. Contribuir amb el propi exemple a evitar en la mesura que sigui possible la transmissió d'infeccions nosocomials (rentat de mans, normes d'aïllament, etc.).
- Conèixer les estratègies de prevenció de les malalties transmissibles, incloent-hi les conductuals, la profilaxi i les vacunacions.

TEMARI I DISTRIBUCIÓ DOCENT

CT = classe teòrica

SP = seminari pràctic

AA = aprenentatge autònom

Secció A. GENERALITATS

- Tema 1. Introducció. Manifestacions clíniques de les malalties infeccioses. Síndrome febril de curta i de llarga durada. **CT**. Dr. Gatell
- Tema 2. Patogènia de les infeccions. Mecanismes de defensa de l'hoste. **AA**

Secció B. MICROORGANISMES PATÒGENS PER A L'HOME: CLASSIFICACIÓ, MÈTODES DIAGNÒSTICS I ANTIBIOGRAMA

- Tema 1. Estructura i classificació dels bacteris d'interès clínic. Estructura, composició i replicació dels virus. **AA**
- Tema 2. Presa de mostres i mètodes diagnòstics en microbiologia clínica. Utilitat i interpretació de les serologies. **CT**. Dra. Jiménez de Anta (Microbiologia)
- Tema 3. Antibiograma. Mètodes i interpretació. **CT**. Dra. Jiménez de Anta (Microbiologia)

Secció C. ANTIMICROBIANS, IMMUNOTERÀPIA I VACUNES

- Tema 1. Elecció del tractament antimicrobià. Mecanismes de resistència. Mecanismes d'acció dels antibiòtics. Resistència als antibiòtics. **CT**. Dr. Miró
- Tema 2. Antibiòtics β -lactàmics i glucopeptids. **AA**
- Tema 3. Quinolones. **AA**
- Tema 4. Tetraciclins, cotrimoxazole i metronidazole. **AA**
- Tema 5. Macròlids i clindamicina. **AA**
- Tema 6. Tuberculostàtics. Principis generals del tractament i de la profilaxi de la tuberculosi. **CT**. Dr. Gatell/Soriano

- Tema 7. Diagnòstic virològic i antivírics. **CT.** Dr. Pumarola
Tema 8. Profilaxi antibiòtica i immunoteràpia antiinfecciosa. Vacunes en l'adult. **AA**

Secció D. SÍNDROMES EN PATOLOGIA INFECCIOSA

- Tema 1. Meningitis aguda, incloent-hi infeccions per meningococ. **CT.** Dr. Gatell
Tema 2. Meningitis limfocítiques. **CT.** Dr. Gatell
Tema 3. Encefalitis, mielitis i neuritis infeccioses. Abscés cerebral. Empiema subdural. Abscés epidural. Flebitis cranials infeccioses. **AA**
Tema 4. Sinusitis. Otitis, amigdalitis i faringitis. **CT.** Dra. Moreno
Tema 5. Bronquitis aguda i crònica. **AA**
Tema 6. Pneumònia, incloent-hi infeccions per pneumococ i legionel·la (1). **CT.** Dra. Moreno
Tema 7. Pneumònia, incloent-hi infeccions per pneumococ i legionel·la (2). **CT.** Dra. Moreno
Tema 8. Abscés de pulmó. Empiema pleural. **AA**
Tema 9. Endocarditis infecciosa. **CT.** Dr. Miró
Tema 10. Infeccions associades a la utilització de catèters intravasculars. Flebitis supurades. **CT.** Dr. Martínez
Tema 11. Malalties de transmissió sexual. **SP.** Dra. Moreno / Dra. Benito
Tema 12. Infeccions de pell i parts toves. Gangrena gasosa. Tètan. **CT.** Dr. Miró
Tema 13. Artritis sèptiques. Osteomielitis. **CT.** Dr. Martínez
Tema 14. Abscessos hepàtic, esplènic, perinefrític, intraabdominal i de parts toves. **AA**
Tema 15. Cistitis i pielonefritis. **CT.** Dr. Miró / Dr. Horcajada
Tema 16. Prostatitis bacteriana. **AA**
Tema 17. Gastroenteritis infeccioses. **CT.** Dra. Moreno
Tema 18. Refredat comú. Síndrome gripal. Grip. **CT.** Dr. Gatell
Tema 19. Adenitis infeccioses. Malaltia per esgarrapada de gat. Síndrome mononucleòsica. **AA**
Tema 20. Infeccions oculars. **AA**
Tema 21. Anatomia patològica de les infeccions. **CT.** Dra. Ribalta (Anatomia Patològica)
Tema 22. Radiologia de les infeccions (1). **CT.** Drs. Mercader / Serra Creixens (Diagnòstic per la Imatge)
Tema 23. Radiologia de les infeccions (2). **CT.** Drs. Mercader / Serra Creixens (Diagnòstic per la Imatge)

Secció E. MICROORGANISMES PATÒGENS PER A L'HOME: CLÍNICA I TRACTAMENT

- Tema 1. Infeccions per cocs grampositius. Estafilococs. **AA**
Tema 2. Infeccions per cocs grampositius. Estreptococs. **AA**
Tema 3. Infeccions per enterobacteris. Sèpsia. Xoc sèptic. **CT.** Dr. Mallolas
Tema 4. Infeccions per *P. aeruginosa* i altres bacils gramnegatius. **CT.** Dr. Mallolas
Tema 5. Brucel·losi i febre tifoide. **CT.** Dra. Moreno
Tema 6. Infeccions per anaerobis no esporulats. **SP.** Dr. Gatell / Dr. Garcia
Tema 7. Infeccions per micobacteris. Tuberculosi i micobacteris atípics. **CT.** Dr. Gatell / Dr. Soriano
Tema 8. Infeccions per fongs. Candidiasi, criptococcosi i aspergil·losi. **CT.** Dr. Gatell / Dr. J.A. Martínez
Tema 9. Història clínica en el viatger. Geografia mèdica. **CT.** Dr. Corachan
Tema 10-11. Paludisme. **CT.** Dr. Corachan
Tema 12-13. Amebiasi. **SP.** Dr. Corachan
Tema 14-15. Filariosi i leishmaniosi. **CT.** Dr. Corachan
Tema 16. Nematodes intestinals. **AA.**
Tema 17. Esquistosomiasis. **SP.** Dr. Corachan
Tema 18. Febres hemorràgiques víriques. **CT.** Dr. Corachan
Tema 19. Infeccions per rickètsies. Febre botonosa mediterrània i febre Q. **SP.** Dr. Mallolas
Tema 20. Infeccions per virus del grup herpes. **CT.** Dr. Mallolas
Tema 21. Infeccions per enterovirus. **AA**

- Tema 22. Borreliosi. **AA**
Tema 23. Leptospirosi. **AA**
Tema 24. Infeccions per actinòmices i per nocàrdia. **AA**

Secció F. SITUACIONS ESPECIALS

- Tema 1. Infeccions associades a mossegades d'animals. Ràbia. **AA**
Tema 2. Infeccions en addictes a drogues per via parenteral. **SP**. Dr. Miró
Tema 3. Infeccions per VIH i sida. Tractament antiretroviral. **CT**. Dr. Gatell
Tema 4. Infeccions oportunistes associades a la sida. *Pneumocystis carinii* i toxoplasma. **CT**. Dr. Miró
Tema 5. Infeccions en receptors de trasplantaments d'òrgans sòlids (renal, cardíac i hepàtic). **CT**. Dra. Moreno
Tema 6. Infeccions granulopèniques i receptors de trasplantaments de medul·la òssia. **SP**. Dr. Martínez
Tema 7. Infeccions en situacions especials: infeccions per listèria, embaràs, diabetis *mellitus*, edat avançada, cirrosi hepàtica i insuficiència renal crònica. **AA**
Tema 8. Urgències en patologia infecciosa. **SP**. Dr. Martínez
Tema 9. Paper de *Chlamydia* en patologia no respiratòria. **AA**
Tema 10. Infeccions intrahospitalàries. **CT**. Dr. Gatell / Dr. J.A. Martínez

Ensenyament pràctic

Vivència clínica a l'hospital, al matí, de 8 a 13 hores, de dilluns a dijous. Sala d'hospitalització d'infeccions (escala 4, pis 4t).

L'hora de tutoria/seminaris es farà de 8 a 9 h. Aula de seminaris.

Tutories

Als estudiants que ho vulguin se'ls assignarà un tutor. També es posarà a la seva disposició una col·lecció d'imatges comentades en suport informàtic.